# KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2020/465

**(2020. gada 30. marts)**

**par ārkārtas pasākumiem, ko veic, lai Itālijas reģionu Emīlijas-Romanjas, Veneto, Trentīno Alto-Adidžes, Lombardijas, Pjemontas un Friuli-Venēcijas Džūlijas augļu un dārzeņu ražotāju organizācijas atbalstītu sakarā ar kaitējumu, kuru to produkcijai nodarījusi marmorbrūnā blakts (*Halyomorpha halys*)**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 ([1]), un jo īpaši tās 221. panta 1. punktu,

tā kā:

(1) Marmorbrūnā blakts (*Halyomorpha halys*) ("blakts") ir Āzijas izcelsmes kukainis, kas starptautiskās tirdzniecības ceļā nejauši ieviesies Savienībā un jo īpaši Itālijas ziemeļu reģionos, proti, Emīlijā Romanjā, Veneto, Trentīno Alto-Adidžē, Lombardijā, Pjemontā un Friuli-Venēcijā Džūlijā ("skartie reģioni").

(2) 2019. gadā blakts, inficējot bumbierus, persikus un nektarīnus, ābolus, kivi, ķiršus un aprikozes, skartajos reģionos nodarīja smagu kaitējumu augļu un dārzeņu produkcijai. Nodarīto bojājumu dēļ augļi un dārzeņi vairs nav izmantojami ne patēriņā, ne pārstrādē. Tiek lēsts, ka zaudējumi, ko blakts nodarījusi augļu un dārzeņu ražotājiem skartajos reģionos, tikai 2019. gadā vien sasnieguši 500 miljonus EUR. Blakts invāzijas dēļ daudzas skarto reģionu ražotāju organizācijas 2019. gadā zaudēja lielu daļu augļu un dārzeņu ražas vai pat visu ražu.

(3) Blakts patlaban neatbilst Savienības karantīnas organisma kritērijiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/2031 ([2]), un Savienības līmenī nekādus izskaušanas pasākumus veikt nav iespējams. Tāpēc atbilstošus fitosanitāros aizsargpasākumus Itālijas iestādes patlaban veikt nevar.

(4) Turklāt patlaban ir pieejami tikai ierobežoti augu aizsardzības līdzekļi, ar kuriem blakti iespējams apkarot iedarbīgi. Parazitoīdu lapsenes (*Trissolcus japonicus* un *Trissolcus mitsukurii*), kas ir alternatīvs bioloģiskās apkarošanas līdzeklis, izmantot par antagonistiem Itālijā ir atļauts tikai nesen, un patlaban nav skaidrs, vai šī blakts apkarošanas bioloģiskā metode ir iedarbīga.

([1]) OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 26. oktobra Regula (ES) 2016/2031 par aizsardzības pasākumiem pret augiem kaitīgajiem organismiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 un (ES) Nr. 1143/2014 un atceļ Padomes Direktīvas 69/464/EEK, 74/647/EEK, 93/85/EEK, 98/57/EK, 2000/29/EK, 2006/91/EK un 2007/33/EK (OV L 317, 23.11.2016., 4. lpp.).

(5) Lai novērstu kultūrām nodarīto kaitējumu, skarto reģionu augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizācijas ir īstenojušas profilaktiskus pasākumus (piemēram, uzstādījušas pretinsektu tīklus un slazdus). Neraugoties uz šiem centieniem, minētajām ražotāju organizācijām vienlaikus ir radušās augstas profilaktisko pasākumu izmaksas un produkcijas zudumi, un tas atstājis būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz tirgū laistās produkcijas vērtību. Tas iespaido ražotāju organizāciju finansiālo stabilitāti un spēju turpmākajos gados īstenot darbības programmas, kā arī ieviest pasākumus un darbības, kas vērstas pret kaitīgo organismu invāzijām. Turklāt tirgū laistās produkcijas vērtības samazinājums apgrūtina ražotāju organizāciju piekļuvi Savienības finansiālajai palīdzībai augļu un dārzeņu nozarē. Bez tam tirgū laistās produkcijas vērtības samazinājuma dēļ augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizācijas skartajos reģionos varētu zaudēt atzītas organizācijas statusu, ja to tirgū laistās produkcijas vērtība nokristos tiktāl, ka būtu mazāka par tiesību aktos noteikto minimālo sliekšņvērtību.

(6) Skartajos reģionos valdošā sarežģītā situācija, ko izraisījis skarto reģionu augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizāciju augļu un dārzeņu produkcijai nodarītais kaitējums, būtiskais ienākumu zaudējums un finansiālā nestabilitāte, kā arī nespēja turpināt savu darbības programmu efektīvu īstenošanu, ir uzskatāma par īpašu problēmu Regulas (ES) Nr. 1308/2013 221. panta nozīmē. Šo īpašo problēmu nevar atrisināt ar pasākumiem, ko veic saskaņā ar minētās regulas 219. vai 220. pantu, jo tā nav saistīta ar pastāvošu tirgus traucējumu vai draudiem, ka šāds traucējums varētu rasties. Tā nav saistīta arī ar dzīvnieku slimību izplatības apkarošanas pasākumiem vai ar patērētāju uzticības zaudēšanu sabiedrības, dzīvnieku vai augu veselības risku dēļ.

(7) Tātad, lai atrisinātu īpašo problēmu skartajos reģionos, ir vajadzīgi ārkārtas pasākumi, ar ko uzlabo piekļuvi kopējiem fondiem un palielina skarto reģionu ražotāju organizācijām paredzētās Savienības finansiālās palīdzības maksimālo apjomu. Šādi pasākumi nodrošinās skarto reģionu ražotāju organizāciju finansiālo stabilitāti un palielinās to noturību un spēju tikt galā ar blakts nodarīto kaitējumu un šajā nolūkā īstenot turpmākus krīžu novēršanas un pārvarēšanas pasākumus.

(8) Kopējo fondu izmantošana par krīžu novēršanas un pārvarēšanas pasākumu, ko veic skarto reģionu ražotāju organizācijas, ir veids, kā mazināt to augļu un dārzeņu produkcijai nodarīto kaitējumu un ienākumu zaudējumu. Tālab skarto reģionu augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizāciju piekļuve kopējiem fondiem būtu jāuzlabo. Patlaban Savienības finansiālā palīdzība sedz tikai tās administratīvās izmaksas, kas saistītas ar kopējā fonda izveidošanu un tā papildināšanu pēc kompensācijas izmaksāšanas tās biedriem ražotājiem, kuru ienākumi nelabvēlīgu tirgus apstākļu rezultātā ir būtiski samazinājušies. Lai kompensētu kaitējumu, ko skartajos reģionos nodarījusi blakts, Savienības finansiālā palīdzība būtu jāattiecina arī uz kopējā fonda sākumkapitālu. Tomēr būtu jāparedz, ka kopējā fonda sākumkapitālam domātā Savienības finansiālā palīdzība ir izmantojama, lai kompensētu ienākumus, ko biedri ražotāji zaudējuši blakts nodarītā kaitējuma dēļ.

(9) Lai uzlabotu skarto reģionu augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizāciju piekļuvi kopējiem fondiem un citiem krīžu novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem un kāpinātu to finansiālo stabilitāti, minēto ražotāju organizāciju darbības programmās iekļautiem krīžu novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem paredzētās Savienības finansiālās palīdzības maksimālais apjoms, kas Regulas (ES) Nr. 1308/2013 34. panta 2. punktā noteikts 4,6 % apjomā, būtu jāpalielina par 0,4 % no tirgū laistās produkcijas vērtības, tātad līdz 5 % no tirgū laistās produkcijas vērtības. Ražotāju organizāciju apvienības īpašā problēma neskar, tāpēc Regulas (ES) Nr. 1308/2013 34. panta 2. punkta trešajā daļā noteiktais maksimālais apjoms nav jāpalielina.

(10) Tā kā maksimālais apjoms 4,6 % tiek palielināts par 0,4 %, krīžu novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem paredzētās Savienības finansiālās palīdzības maksimālais apjoms no pašreizējiem 0,5 % no tirgū laistās produkcijas vērtības, kas noteikti Regulas (ES) Nr. 1308/2013 34. panta 2. punkta otrajā daļā, būtu jāpalielina līdz 0,9 % no minēto ražotāju organizāciju tirgū laistās produkcijas vērtības. Minētie papildu 0,4 % no tirgū laistās produkcijas vērtības būtu jāizmanto blakts apkarošanas pasākumiem. Šis pasākums ir vajadzīgs, lai turpmākajos gados stiprinātu skarto reģionu augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizāciju finansiālo stabilitāti, palielinātu to noturību un uzlabotu to spēju īstenot apstiprinātās darbības programmas.

(11) Ņemot vērā skarto reģionu augļu un dārzeņu nozares ražotāju organizāciju finansiālo nestabilitāti un rēķinoties ar vajadzību īstenot papildu pasākumus, lai apkarotu blakti, Regulas (ES) Nr. 1308/2013 34. panta 1. punktā minētais Savienības finansiālās palīdzības limits 50 % apjomā attiecībā uz visiem darbības programmās iekļautajiem pasākumiem, kuru mērķis ir apkarot blakti skartajos reģionos, būtu jāpalielina līdz 60 %.

(12) Ņemot vērā to, ka darbības programmas tiek īstenotas pa kalendārajiem gadiem, un to, ka tirgū laistās produkcijas vērtība, kas nosaka Savienības finansiālās palīdzības apjomu, tiek aprēķināta, pamatojoties uz iepriekšējo kalendāro gadu, šai regulai būtu jāstājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

(13) Šī regula būtu jāpiemēro no 2020. gada 1. janvāra. Tas vajadzīgs tāpēc, ka ārkārtas pasākumi attiecas uz tās Savienības finansiālās palīdzības apmēru un tvērumu, kas paredzēta ražotāju organizācijām, kuras ietekmējis blakts nodarītais kaitējums augļu un dārzeņu produkcijai. Lai šīs ražotāju organizācijas varētu steidzami kompensēt kaitējumu, ko blakts nodarījusi to augļu un dārzeņu produkcijai, un jau 2020. gadā nodrošināt darbības programmu nepārtrauktību un savu ekonomisko stabilitāti un dzīvotspēju, šīm organizācijām attiecīgie darbības programmās iekļautie pasākumi jāsāk piemērot no 2020. gada janvāra.

(14) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas un dārzkopības produktu komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

*1. pants*

**Darbības joma**

Šo regulu piemēro atzītām ražotāju organizācijām, kuras darbojas Emīlijas Romanjas, Veneto, Trentīno Alto-Adidžes, Lombardijas, Pjemontas un Friuli-Venēcijas Džūlijas reģionā Itālijā un kuru augļu un dārzeņu produkciju 2019. gadā skārusi marmorbrūnā blakts (*Halyomorpha halys*).

*2. pants*

**Ārkārtas pasākumi, kuru mērķis ir atrisināt skarto reģionu ražotāju organizāciju īpašo problēmu**

1. Regulas (ES) Nr. 1308/2013 33. panta 3. punkta d) apakšpunktā minētā Savienības finansiālā palīdzība kopējiem fondiem attiecas arī uz atbalstu kopējo fondu sākumkapitālam. To izmanto, lai biedriem ražotājiem kompensētu ienākumus, kuri zaudēti sakarā ar kaitējumu, ko marmorbrūnā blakts (*Halyomorpha halys*) nodarījusi augļu un dārzeņu produkcijai 1. pantā minētajos reģionos.

2. Regulas (ES) Nr. 1308/2013 34. panta 2. punkta otrajā daļā minēto maksimālo apjomu 4,6 % no tirgū laistās produkcijas vērtības palielina par 0,4 %, un šiem papildu 0,4 % atbilstošo summu izmanto krīžu novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem, kuru mērķis ir kompensēt kaitējumu, ko marmorbrūnā blakts (*Halyomorpha halys*) nodarījusi 1. pantā minētajos reģionos.

3. Pēc ražotāju organizāciju lūguma Regulas (ES) Nr. 1308/2013 34. panta 1. punktā minēto Savienības finansiālās palīdzības limitu 50 % apjomā attiecībā uz pasākumiem, kas vērsti pret marmorbrūno blakti (*Halyomorpha halys*) un iekļauti 1. pantā minētajos reģionos darbojošos ražotāju organizāciju darbības programmās, palielina līdz 60 %.

*3. pants*

**Stāšanās spēkā un piemērošanas diena**

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2020. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2020. gada 30. martā

*Komisijas vārdā –*
*Priekšsēdētāja*
Ursula VON DER LEYEN